

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาผลไม้คุดกลิ่น บ้านหนองขออน้อย ตำบลโพธิ์ประสาท อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยสำรวจ (Survey Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์กับสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์ผลไม้คุดกลิ่น และเนื่องจากพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นพื้นที่ในการลงฝึกภาคปฏิบัติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เข้าไปศึกษา โดยการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ และสัมภาษณ์ ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2547 เป็นระยะเวลา 3 เดือน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สมาชิกกลุ่มเพชรน้ำเอก บ้านหนองขออน้อย ตำบลโพธิ์ประสาท อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ / ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์ / รูปแบบของผลิตภัณฑ์ / กระบวนการ / ขั้นตอนการผลิต
- ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลไม้คุดกลิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ไปสอบถามสมาชิกกลุ่มผลิต ผลิตภัณฑ์ผลไม้คูกกลิ้น และประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ 13 บ้านหนองขอเหนือ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อประสานงานแบบไม่เป็นทางการด้วยตนเอง ด้วยการพูดคุยกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 13 เพื่อขอจำนวนประชากร ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน รวมถึงเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ของอำเภอไพศาลี เพื่อขอรายละเอียดของจำนวนประชากร ประวัติการก่อตั้งกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ผลไม้คูกกลิ้น และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในพื้นที่ คือ หมู่ 13 บ้านหนองขอเหนือ
3. นำแบบสอบถามไปดำเนินการสอบถามกลุ่มตัวอย่างและติดต่อขอทราบข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ / ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์ / รูปแบบของผลิตภัณฑ์กระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ประกอบการบรรยาย

ทั้งนี้ได้ใช้แนวคิดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในการวิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ / ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์ และแนวคิดธุรกิจชุมชนมาวิเคราะห์ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การแปรรูปผลไม้คูกกลิ้น ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต แล้วมาเรียบเรียงโดยใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา

ทั้งนี้ได้ใช้แนวคิดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ในการวิเคราะห์การแปรรูปผลไม้คูกกลิ้น อันได้แก่ กระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลไม้คูกกลิ้น แล้วนำมาเรียบเรียงโดยใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา

ทั้งนี้ได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ในบทที่ 2 มาวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลไม้คูกกลิ้น

ระยะเวลาและรูปในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 3 เดือน คือเดือนมีนาคม – พฤษภาคม 2547 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

ช่วงเดือน มีนาคม ศึกษาข้อมูล พร้อมทั้งทำการสำรวจเส้นทางและวิเคราะห์บริบทของชุมชน

ช่วงเดือนเมษายน จัดทำแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งออกไปสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนต่าง ๆ เช่น ประธานกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ผลไม้คูคกถิ่น , ผู้นำชุมชน , สมาชิกกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ผลไม้คูคกถิ่น

ช่วงเดือนพฤษภาคม ตรวจสอบเอกสารพร้อมทั้งจัดทำเอกสารรูปแบบงานวิจัย